

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан фізико-математичного факультету

Михайло КАЛЕНИК

«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК**

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність D5 Маркетинг

Освітньо-професійна програма Маркетинг

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
фізико-математичного факультету

«29» серпня 2025 року

Голова

Оксана ОДІНЦОВА, к.фіз.-мат. наук, доц.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітній рівень бакалавр	обов'язкова	
		Рік підготовки:	
3-й			
Семестр			
5-й			
Лекції			
20 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
20 год.		4 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
78 год.		110 год.	
Консультації:			
2 год.	2 год.		
Вид контролю:			
екзамен			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» є формування у здобувачів вищої освіти здатностей комплексного розуміння сутності облікового процесу господарської діяльності підприємств різних форм власності; аналізувати конкретні економічних ситуації та вирішувати практичні завдання, що пов'язані з обліком активів, капіталу та зобов'язань підприємства та впливають на прийняття суб'єктами стратегічних та управлінських рішень; агрегувати інформацію шляхом складання форм фінансової звітності підприємства, визначати фінансові результати та стан підприємства, інтерпретуючи отримані результати.

Досягненню цілей курсу підпорядкована логіка його викладання, яка реалізує поширений у світовій практиці процесний підхід, котрий передбачає послідовне вивчення термінології бухгалтерського обліку та аудиту, засвоєння основних положень нормативно-правових актів, що регулюють національну систему бухгалтерського обліку і аудиту, оволодіння теоретичними знаннями та методикою (процедурами) оформлення первинних документів облікових реєстрів, систематизації облікової інформації, складання і читання фінансової звітності, засвоєння теоретичних основ функціонування аудиту як незалежної фінансової експертизи, набуття практичних навичок щодо оформлення бухгалтерських і аудиторських документів та звітів.

Відповідно до освітньо-професійної програми після вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» здобувачі вищої освіти повинні володіти:

інтегральною компетентністю:

– здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальними компетентностями:

ЗКЗ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

спеціальними (фаховими, предметними) компетентностями:

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК4. Здатність впроваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.

СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос функціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» є складовою циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності D Маркетинг освітнього ступеня «бакалавр». Передумовою вивчення дисципліни є курс ОК-14 «Фінанси» (4 кредити).

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 4	Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.
ПРН 5	Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.
ПРН 6	Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.
ПРН 9	Оцінювати ризики впровадження маркетингової діяльності, встановлювати рівень невизначеності маркетингового середовища при прийнятті управлінських рішень.
ПРН 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.
ПРН 14	Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.
ПРН 17	Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ECTS	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A	Оцінки «відмінно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який виявляє бездоганні знання матеріалу, повноту аргументації; при цьому також враховується активність здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та практики інноваційно-інвестиційних процесів.
B	Оцінки «дуже добре» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Здобувач вищої освіти вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії та практики інноваційно-інвестиційних процесів.
C	Оцінки «добре» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
D	Оцінки «задовільно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми поточного контролю не виконав.
E	Оцінки «задовільно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми поточного контролю.
FX	Оцінки «незадовільно» заслуговує відповідь, в якій допущені грубі помилки, незнання навчального матеріалу в межах програми навчального курсу; в розкритті змісту категорій здобувач допускає неправильні відповіді або зовсім не відповідає на питання; при цьому також враховується його активність на практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.
F	Оцінки «незадовільно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь. не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми поточного контролю в цілому.

Розподіл балів

	Розділ	Тема	Поточний контроль	Контроль самостійної роботи
Поточний контроль	РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	Тема 1	4	1
		Тема 2	4	2
		Тема 3	4	2
		Тема 4	4	2
		Тема 5	4	2
		Тема 6	4	2
		Тема 7	4	2
	РОЗДІЛ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	Тема 8	4	2
		Тема 9	4	2
		Тема 10	4	2
		Тема 11	4	2
		Тема 12	4	2
		Тема 13	4	2
		Тема 14	4	2
Контроль самостійної роботи				27
Поточний контроль			48	
Екзамен				25
Загальна сума				100

Результати навчання, здобуті у неформальній та / або інформальній освіті визначаються в системі формальної освіти у процесі опанування навчальної дисципліни в порядку визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та / або інформальній освіті в СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання

є:

- усне опитування під час проведення практичних занять;
- усне опитування під час проведення практичних занять;
- виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних розрахункових завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання здобувачами індивідуальних завдань;
- проведення іспиту відповідно до програми.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Тема 1. Бухгалтерський облік: його сутність та значення. Види бухгалтерського обліку.

Роль бухгалтерського обліку в управлінні і контролі. Завдання та облікові вимірники, що використовуються в бухгалтерському обліку. Внутрішні і зовнішні користувачі. Державне регулювання бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку, інструкції, рекомендації. Поняття та визначення господарського обліку. Види господарського обліку. Вимоги до обліку. Правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Облікова політика підприємства.

Тема 2. Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку

Предмет, об'єкти бухгалтерського обліку та його процеси. Характеристика активів підприємства (господарських засобів). Характеристика власного капіталу та зобов'язань підприємства (джерел формування господарських засобів). Характеристика вимірників для відображення об'єктів обліку. Суть господарських засобів та їх класифікація. Оборотні і необоротні господарські засоби. Джерела утворення господарських засобів: власні і залучені. Метод бухгалтерського обліку.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах

Прийоми хронологічного і систематичного спостереження. Прийоми вимірювання господарських засобів і процесів. Методичні прийоми реєстрації та класифікації даних з метою їх систематизації. Методичні прийоми узагальнення інформації з метою звітності. Метод та методичні прийоми бухгалтерського обліку. Принципи бухгалтерського обліку. Загальна схема облікового процесу.

Тема 4. Бухгалтерський баланс

Побудова бухгалтерського балансу. Форма, структура і зміст балансу. Типи господарських операцій і їх вплив на бухгалтерський баланс. Структура бухгалтерського балансу як форми фінансової звітності. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями.

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Поняття про рахунки бухгалтерського обліку та їх будова Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки. Обороти і сальдо. Подвійне відображення на операцій рахунках. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку. Взаємозв'язок між балансом і рахунками. План рахунків бухгалтерського обліку. Принципи класифікації бухгалтерських рахунків (класифікація рахунків за різними ознаками). Групування й узагальнення облікової інформації у відомостях (оборотні, шахові, сальдові відомості та їх контрольне значення). Субрахунки.

Тема 6. Документація та інвентаризація

Документація як спосіб первинного відображення об'єктів бухгалтерського обліку. Класифікація документів. Інвентаризація: види, значення та відображення результатів у обліку.

Тема 7. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах

Облікові реєстри, їх види. Техніка облікової реєстрації. Способи виправлення помилок в облікових реєстрах. Форми бухгалтерського обліку. Організація обліку на промислових підприємствах.

РОЗДІЛ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Тема 8. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу

Порядок створення та реєстрації підприємства. Особливості формування капіталу підприємства залежно від організаційно-правової форми власності. Економічна сутність та класифікація власного капіталу. Облік зареєстрованого (пайового) та неоплаченого капіталу. Облік резервного капіталу. Облік додаткового капіталу та капіталу у дооцінках Облік вилученого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків).

Тема 9. Облік процесу придбання та використання активів підприємства

Облік необоротних активів. Основні засоби: сутність, класифікація та первинна оцінка. Документування господарських операцій з руху основних засобів. Аналітичний та синтетичний облік основних засобів. Облік зносу (амортизації) основних засобів. Сутність та облік інших необоротних матеріальних активів. Облік нематеріальних активів. Облік запасів. Поняття, визнання та класифікація запасів. Первинна оцінка запасів. Оцінка вибуття запасів. Облік надходження та використання запасів.

Тема 10. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг

Склад витрат виробництва продукції, виконання, робіт та послуг, їх групування за різними ознаками. Облік витрат виробництва: облік прямих витрат; облік непрямих витрат; облік зведених витрат виробництва. Облік готової продукції, виконаних робіт та послуг.

Тема 11. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг

Характеристика видів діяльності підприємства. Основні вимоги до визнання, складу та оцінки доходів. Облік доходів діяльності.

Тема 12. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів

Економічна сутність фінансових результатів та порядок їх формування.

Облік адміністративних витрат та витрат на збут. Відображення в обліку фінансових результатів.

Тема 13. Основні фінансові звітності

Сутність та види фінансової звітності. Склад фінансової звітності, порядок її представлення та оприлюднення. Організація роботи зі складання фінансової звітності. Структура і зміст форм фінансової звітності.

Тема 14. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні

Гармонізація та стандартизація обліку у міжнародному масштабі. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку. Міжнародні організації зі стандартизації обліку. Склад і загальна характеристика міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Системи обліку і їх класифікація. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
		Лекц	Практ.	Лабор.	Конс.		Сам.р	Лекц	Практ.	Лабор.	Конс.	Сам.р
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ												
Тема 1. Бухгалтерський облік: його сутність та значення. Види бухгалтерського обліку.	6	2				4	8					8
Тема 2. Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку	6		2			4	8					8
Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах	6		2			4	10		2			8
Тема 4. Бухгалтерський баланс	8		2			6	8					8
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	8	2				6	8	2				6
Тема 6. Документація та інвентаризація	8		2			6	8					8
Тема 7. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах	8	2				6	8					8
РОЗДІЛ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ												
Тема 8. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу	10	2	2			6	8					8
Тема 9. Облік процесу придбання та використання активів підприємства	10	2	2			6	8					8
Тема 10. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг	10	2	2			6	10		2			8
Тема 11. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг	10	2	2			6	10	2				8
Тема 12. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів	10	2	2			6	10				2	8
Тема 13. Основні фінансові звітності	10	2	2			6	8					8
Тема 14. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	10	2			2	6	8					8
Разом з дисципліни	120	20	20		2	78	120	4	4		2	110

6.3. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ			
1	Бухгалтерський облік: його сутність та значення. Види бухгалтерського обліку.		
2	Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку	2	
3	Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах	2	2
4	Бухгалтерський баланс	2	
5	Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис		
6	Документація та інвентаризація	2	
7	Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах		
РОЗДІЛ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ			
8	Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу	2	
9	Облік процесу придбання та використання активів підприємства	2	
10	Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг	2	2
11	Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг	2	
12	Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів	2	
13	Основні фінансові звітності	2	
14	Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні		
Разом		20	4

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Kateryna Romenska, Viktoriia Datsenko, Valentyna Samoday, Yurii Puhach and Oksana Dudchyk (2024). Management of budget flows under martial law. *Public and Municipal Finance*, 13(1),55-69.
<https://www.businessperspectives.org/index.php/journals/public-and-municipal-finance/issue-453/management-of-budget-flows-under-martial-law>
doi:10.21511/pmf.13(1).2024.05.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Організація бухгалтерського обліку» (для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форми навчання / Укл.: О.В. Мелень – Харків: Видавництво Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», 2024. – 62 с.
3. Кужельний М.В., Левицька С. О. Організація обліку: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 352 с.
4. Куцик П. О., Дрогобицький І. М., Плиса З. П., Скоп Х. І. Облікова концепція управління вартістю нематеріальних активів підприємства : монографія. Львів : Растр-7, 2016. 268 с.
5. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика : навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» / колектив авторів за заг. ред. проф. Давидюк Т. В. – Харків : НТУ «ХПІ», 2021. – 607 с.
6. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2023. 302 с.
7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2017. 200 с.
8. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. 2-ге вид. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2018. 686 с.
9. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 684 с.
10. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 20 с.
11. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2020. 647 с. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/24655.pdf>
12. Samoday V., Mashyna Yu. Problems of digitalization of territorial communities in Ukraine. Territory of innovations: best practices for sustainable development at the local level. Part 1: digest of analytical stage of international scientific and educational project: collective monograph / Sc. ed. V. Omelianenko, O.Prokopenko, T. Tirto.. – Tallinn : Teadmus, 2022. С. 199 – 203.
13. Самодай В. Аналіз господарської діяльності [Текст] : методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка / В. Самодай. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2025. – 110 с.
<https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/16232>
<https://repository.sspu.edu.ua/items/43afb4e4-6572-4f74-91f8-d13c166626d4>
14. Самодай В.П., Бакута Р.О., Кизим В.В. Планування як ключовий елемент функціонування суб'єктів господарювання в ринковій економіці за умов невизначеності. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5912> DOI:
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-70>

15. Самодай В.П., Бакута Р.О., Кизим В.В. Удосконалення стратегічного управління із використанням цифровізації бухгалтерського обліку: напрями, переваги та перспективи розвитку. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2026. № 26. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/776> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18493622>

16. Valentyna Samoday, Bilash Sofiia. Analytical data on the migration of Ukrainians abroad in Ukraine. Learning & Teaching: after War and during Peace [Electronic Edition]: Conference Proceedings of II International Scientific & Practical Conference, Kharkiv, Ukraine, 10 November, 2023 / H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University; [editorial board: I. Kostikova (editor-in-chief) etc.]. Kharkiv, 2023. – P. 193 – 194. URL: <https://zenodo.org/records/10085340> <http://doi.org/10.5281/zenodo.10085340>

17. Valentyna Samoday, Kateryna Rastova. Problems of income formation of Ukrainians from statistics positions. Learning & Teaching: after War and during Peace [Electronic Edition]: Conference Proceedings of II International Scientific & Practical Conference, Kharkiv, Ukraine, 10 November, 2023 / H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University; [editorial board: I. Kostikova (editor-in-chief) etc.]. Kharkiv, 2023. – P. 140 – 142. URL: <https://zenodo.org/records/10085340> <http://doi.org/10.5281/zenodo.10085340>

18. Самодай В.П., Нестеренко Н.О. Фінансова безпека України як складова економічного розвитку держави. Science of XXI century: development, main theories and achievements collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VII International Scientific and Theoretical Conference 15.11.2024. Helsinki, Republic of Finland. С. 1 – 6. DOI 10.36074/scientia-15.11.2024

19. Самодай В.П., Нечвоглед І.В. Характеристика показників середньої заробітної плати в Україні за 2019 – 2020 роки. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток» 25 червня 2020. Суми. С. 57 – 65.

20. Самодай В.П., Леонова В., Чен Хао, Удосконалення та проблеми реалізації факторингових операцій в Україні/ Future science: youth innovations digest // Founders of the Journal. Jan Długosz University Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, 2024, Vol. 1 P. 37 – 45.

21. Самодай В.П., Машина Ю.П., Колесник Н.Д. Інновації в діяльності суб'єктів господарювання в здійсненні зовнішньоекономічних операцій. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5454>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-2>

22. Самодай, В. П., Машина, Ю. П., Раствова, К. П. Дослідження сучасних цифрових інструментів для управління бізнесом. Актуальні питання економічних наук. 2026. № 20. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18626025>

<https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/1122>

23. Самодай В.П., Рибальченко С.М., Раствова К.П. Особливості реалізації виробничого плану в реальному бізнесі на прикордонних територіях

України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5709>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-72>

24. Самодай В.П., Шевцова Д.С., Бакута Р.О. Дослідження диференціації та динаміки доходів населення в ринковій економіці: проблеми та перспективи розвитку. *Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка (м.Суми, 27-28 травня 2024 року)*. – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2024. – С. 23 – 25. <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35fd6a71-a199-4caf-897f-383dc0964be1/content>

25. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Н. Є. Скоробогатова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,7 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 248 с. – URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/20080>

25. Скоробогатова, Н. Є. Бухгалтерський облік. Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 051 «Економіка» / Н. Є. Скоробогатова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 821,57 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 53 с. – URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32405>

26. Теловата Т.М., Петраковська О.В. Фінансовий облік (у таблицях і схемах): навч. посіб. Ч. 1. Київ: Інтердрук. 2019. 217 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4060/1/КНИГА.pdf>

Додаткові:

1. Балановська Т.І., Троян А.В. Управління бізнесом : навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2019. 401 с.

2. Валентина Самодай, Ольга Яровенко. Кращі практики цифровізації в управлінні. Кращі практики цифровізації в ЄС та цифрова трансформація економіки України : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Запоріжжя, 19 листопада 2024 року) / за ред.: А. В. Череп, І. М. Дашко, Ю. О. Огренич, В. М. Гельман, О. Г. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. С. 80 – 82. <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/24659/3/0060835.pdf>

3. Верига Ю.А. Облікова політика підприємства: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2015. 315 с.

4. Гудзь Н.В. Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. для внз. Київ: Центр учб. літ., 2016. 424 с.

5. Звітність підприємства : підручник для внз / М. І. Бондар [та ін.] ; М-во освіти і науки України, 3 Держ. вищий навч. заклад "Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Вищий навч. заклад УКООПСІЛКІ "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - К. : Центр учб. літ., 2018. - 570 с.

6. Калюга Є.В., Коцупатрий М.М., Гуренко Т.О. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2015. 418 с.

7. Мисака Г.В., Шарманська В.М. Бухгалтерський облік, Навчально-практичний посібник. К., 2018 – 421с.

9. Облікова політика підприємства : навч. посібник для внз / Ю. А. Верига [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т економіки і торгівлі. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 312 с.

10. Плиса В. Й., Плиса З. П. ПЗ89 Бухгалтерський облік : підручник. 2 ге вид., випр. і доп. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. – 440 с.

11. Організація бухгалтерського обліку: Навч. посібник.– Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, – Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. – 102 с

12. Нечвоглод І. (керівник Самодай В.П.) Роль фінансового планування в ефективності роботи підприємства. Студентська звітна конференція: Матеріали результатів наукових досліджень молодих науковців. – Суми: Вид-во фізико-математичного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024. – Випуск 18. – С. 35– 37.

<https://drive.google.com/file/d/19xJ7iKjLeeP11ddmvPwG0qzh2S0bRdY2/view?usp=sharing>

13. Плиса З. Роль облікового процесу в забезпеченні безпеки логістичних операцій виробничо-збутових систем в Україні. *Теорія та практика менеджменту безпеки* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 18 травня 2017 року). Луцьк, 2017. С. 93-94.

14. Самодай В.П., Машина Ю.П., Нечвоглод І.В. Особливості застосування ВІ-технологій в умовах розвитку цифрової економіки. VI Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України: теорія та практика» 22 листопада 2022 р. Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ : [Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка], 2022. С. 105–109

15. Самодай В.П., Стратегічний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (м. Суми, 27-28 травня 2024 року). – Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024. – С. 20 – 23. <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35fd6a71-a199-4caf-897f-383dc0964be1/content>

16. Самодай В.П., Шевцова Д.С., Бакута Р.О. Дослідження диференціації та динаміки доходів населення в ринковій економіці: проблеми та перспективи розвитку. Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (м.Суми, 27-28 травня 2024 року). – Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024. – С. 23 – 25. <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35fd6a71-a199-4caf-897f-383dc0964be1/content>

17. Самодай В.П., Яровенко О., Цуй Юйці. Організація посередницької діяльності структур банківської сфери / Future science: youth innovations digest // Founders of the Journal. Jan Długosz University Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, 2024, Vol. 2. P. 26 – 33.

18. Самодай В.П., Яценко Ю.В. Аналіз потенційних ризиків в бізнес-плануванні. Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю. 20 квітня 2023 року, м. Черкаси. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля, НУЦЗ України, 2023. – С. 369 – 371.

19. Статистика ринків: Підручник для вищ. навч. закл. / за ред. Н. О. Парфенцевої. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2017.– 863 с.

20. Самодай В.П., Машина Ю.П., Жильніков О.Д. Особливості фінансування та грантової діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. №59.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3336>

DOI: 10.32782/2524-0072/2024-59-6

21. Valentyna Samoday, Zhylnikov Oleksii. Comparison of the distribution of the permanent population of Sumy by gender and age for 2011 and 2022. *Learning & Teaching: after War and during Peace [Electronic Edition]: Conference Proceedings of II International Scientific & Practical Conference, Kharkiv, Ukraine, 10 November, 2023 / H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University; [editorial board: I. Kostikova (editor-in-chief) etc.]*. Kharkiv, 2023. – P. 188 – 190.

URL: <https://zenodo.org/records/10085340>

<http://doi.org/10.5281/zenodo.10085340>

22. Samoday Valentina, Mashyna Yuliya. Institutional bases of conflicts management in state administration field / *Institutional Basis of National Security Providing Sectors Innovation Development monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, PhD in Economics V. Omelyanenko*. – Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2018. – P. 211 – 248.

23. Основи підприємницької діяльності [Електронний ресурс]: підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін]; КПІ ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Електронні тестові дані. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 516 с.

24. Серпенінова Ю.С., Гольцова С.М., Макаренко І.О. Бухгалтерський облік: загальна теорія: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2015. 336 с.

25. Samoday V., Mashyna Yu. Problems of digitalization of territorial communities in Ukraine. *Territory of innovations: best practices for sustainable development at the local level. Part 1: digest of analytical stage of international scientific and educational project: collective monograph / Sc. ed. V. Omelianenko, O.Prokopenko, T. Tirto..* – Tallinn : Teadmus, 2022. С. 199 – 203.

26. Samoday V., Mashyna Yu. Applied aspects of digitalization of communities. *Territory of innovations: best practices for sustainable development at the local level. Part 1: digest of analytical stage of international scientific and educational project: collective monograph / Sc. ed. V. Omelianenko, O.Prokopenko, T. Tirto..* – Tallinn : Teadmus, 2022. С. 203 – 212.

27. Фінанси підприємств. Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів / укладачі В.В. Зубченко, Л.М. Гутко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 106 с.

URL:

<https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/5591/1/Посібник%20ФП%202020.pdf>

28. _Фінанси підприємств: підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с. URL:

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5aaa39c1-9e84-49c5-ae59-504b9218c749/content>

29. _Фінанси : підруч. / Юхименко П.І., Бойко С. В., Голубка С.М. та ін. ; за наук. ред. П.І. Юхименка, С.В. Бойко. К.: Центр учбової літератури, 2018. 416 с. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/5676/1/Finansy.pdf>

30. _Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с. URL:

<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/Фінанси.pdf>

31. _Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. Київ: Знання, 2015. 572 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №54к/96-ВР. *Законодавство України* : база даних / Верховна Рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) „Основні засоби” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 17 (МСБО 17) „Оренда” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) „Дохід” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 (МСБО 19) „Виплати працівникам” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2) „Запаси” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 20 (МСБО 20) „Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 (МСБО 21) „Вплив змін валютних курсів” // База даних „Законодавство України” / ВР

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 23 (МСБО 23) „Витрати на позики” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

11. Міжнародний стандарт фінансової звітності 11 (МСФЗ 11) „Спільна діяльність” // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929...#Text>

12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

13. Про інвестиційну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1991. №47. С. 1351–1359. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.

14. Про інноваційну діяльність України: Закон України від 4 липня 2002 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

15. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/2657-12#Text>.

16. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. №51. С. 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

17. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 40. С. 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text>.

18. Про страхування : Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

19. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Розпорядження КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.

20. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.

21. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 грудня 2021 року № 1953-IX // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20/sp:max50:nav7:font2/conv#Text>.

22. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : указ Президента України від 30 вер 2019 року №722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

23. Про підприємництво; Закон від 07.02.1991 № 698-XII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12> .

Електронні ресурси:

1. Законодавство України URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- Кодекс законів про працю України від 15.12.2020 № 322-08. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
1. 3. Податковий кодекс України від 01.01.2020 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Офіційний портал Верховної ради України URL: <https://rada.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку URL: <http://www.ssmc.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерство економічного розвитку і торгівлі України URL: <http://www.me.gov.ua>.
6. Офіційний портал Кабінету Міністрів України: URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: URL: <http://www.me.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Міністерства та Комітету цифрової трансформації України <https://thedigital.gov.ua/>
10. Офіційний портал Державної фіскальної служби України URL: <http://sfs.gov.ua/>.
11. Офіційний сайт Державної регуляторної служби України URL: <http://www.dkrp.gov.ua/>.
12. Офіційний сайт Статистики Євростату: URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/>.
13. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/index>.
14. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання).
Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смарт дошки тощо).